

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Who was the smallest disciple of Hillel?
2. What was the extent of his knowledge? How did it compare to Hillel's
3. What changes occurred in the Bais HaMikdash (Temple) forty years before its destruction?
4. Describe Rabban Yochanon ben Zakai's relations with the Sadducees?
5. Name Rabban Yochanon ben Zakai's major disciples?

This and much more will be addressed in the third lecture of this series: "Rabban Yochanan ben Zakai and the Heritage of Hillel".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series II Lecture #3

RABBAN YOCHANON BEN ZAKAI AND THE HERITAGE OF HILLEL

I. The Smallest Disciple of Hillel

A.

ארבעה מתו בני מאה ועשרים שנה: משה הלל הזקן רבן יוחנן בן זכאי ורבי עקיבא. משה היה במצרים ארבעים שנה ובמדין ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. הלל הזקן עלה מבבל בן ארבעים שנה ושמם חכמים ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. רבן יוחנן בן זכאי עסק בפרקמטיא ארבעים שנה ושמם חכמים ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. רבי עקיבא היה רועה ארבעים שנה ושמם חכמים ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. ספרי זאת הברכה ס' ל"ו

Four died at the age of one hundred and twenty: Moshe, Hillel the Elder, Rabban Yochanon ben Zakai, and Rabbi Akiva. Moshe was in Egypt for forty years, was in Midian for forty years and led the Jewish People for forty years. Hillel the Elder went up from Babylon at the age of forty, studied under the Sages for forty years and led the Jewish people for forty years. Rabban Yochanon ben Zakai was involved in business for forty years, studied under the Sages for forty years and led the Jewish people for forty years. Rabbi Akiva was a shepherd for forty years, studied under the Sages for forty years and led the Jewish people for forty years. **Sifrei Zos Habracha 36**

B.

שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן שלשים מהם היו ראויים שתשרה שכינה עליהם כמשה רבינו. שלשים מהם ראויים שתעמוד עליהם חמה כיהושע בן נון. עשרים בינונים. גדול שבכולן יונתן בן עוזיאל. קטן שבכולן רבן יוחנן בן זכאי. אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה דקדוקי סופרים קלים וחמורים וגזירות שוות תקופות וגמטריות שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים משלות כובסין משלות שועלים דבר גדול ודבר קטן דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן היות דאביי ורבא לקיים מה שנאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. וכי מאחר דקטן שבכולן כך גדול שבכולן על אחת כמה וכמה. אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח מיד נשרף. סוכה כח.

Hillel the Elder had eighty (prime) disciples. Thirty of them were worthy of the Shechina (Divine Presence) resting on them as it had rested on Moshe Rabainu. Thirty of them were worthy of the miracle of the Sun standing still as had occurred through Yehoshuah bin Nun. Twenty were "average". The greatest of them was Yonason ben Uziel. The smallest of them was Rabban Yochanon ben Zakai. It has been said regarding Rabban Yochanon ben Zakai that he had expertise in Scripture, Mishna, Gemorah, Halachos, Aggados, the inferences made from the careful reading of Scriptural texts, the enactments of the Rabbis, the principles of hermeneutics, calculations for the seasons and fixing the

calendar, gematrias, the speech of the angels, the speech of the demons, the speech of the palm trees, parables of the launderers and the foxes, the great topic (the function of the Divine Chariot) and the relatively minor topic (the Talmudic discussions of Abayee and Rovo). This was a fulfillment of the verse "That I may cause those that love me to inherit substance; and I will fill their treasure houses." (Proverbs 8:21) Since the smallest disciple of Hillel reached such a level, [we can assume that] that level was most certainly reached by his greatest disciple. It has been said regarding Yonason ben Uziel that at the time he would be sitting and involving himself with the study of Torah, any bird that would fly by would be immediately burned. **Sukah 28a**

C.

שמונים זוג של תלמידים היה לו להלל הזקן גדול שבהן יונתן בן עוזיאל. והקטן שבהן רבן יוחנן בן זכאי. פעם אחת חלה ונכנסו כולן לבקרו עמד לו רבן יוחנן בן זכאי בחצר. אמר להן היכן הוא הקטן שבכם שהוא אב לחכמה ואב לדורות אין צ"ל הגדול שבכם. אמרו לו הרי הוא בחצר. אמר להן יכנס. כיון שנכנס אמר להן להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. ירושלמי נדרים ה:ו

Hillel the Elder had eighty pairs of disciples. The greatest of them was Yonason ben Uziel. The smallest of them was Rabban Yochanon ben Zakai. Once, when Hillel became ill, all his disciples came to visit him. Rabban Yochanon stayed behind in the courtyard. Hillel said to them, "Where is the smallest one of your group? For he is in actuality a father (mentor) in wisdom and a father (mentor) for all generations, and it goes without saying, the greatest one of you all." They answered him, "Behold he is in the courtyard." He told them, "Let him enter." When he entered, he addressed them, "That I may cause those that love me to inherit substance; and I will fill their treasure houses." (Proverbs 8:21) **Yerushalmi Nedarim 5:6**

D.

מעשה של הלל שנכנס כל תלמידיו ואמר להם תלמידי יש כאן כולכם אמרו לו הן. א"ל אחד מתלמידיו כולם כאן חוץ מקטן שבהם אמר להם יבא קטן שעתידי הדור להתנהג על ידו. והביאו לו לרבן יוחנן בן זכאי הנה כי אין לדחות הקטנים מפני הגדולים כי הגדיים נעשו תישים. רבינו יונה על אבות א:א

There was an incident with Hillel when all his disciples came to visit him. He asked his disciples, "Are all of you here?" They answered, "Yes." One of his disciples, however, said to him, "All of us are here with the exception of the smallest one." He told them, "Let the small one enter for he is destined to lead the generation." Whereupon, they brought him Rabban Yochanon ben Zakai. Behold, one shouldn't push aside the minor students because of the advanced students. For young goats (students) eventually became mature goats. **Commentary of Rabainu Yonah Avos 1:1**

E.

הנהו תרי תלמידי דהווי יתבי קמיה דהלל וחד מינייהו רבן יוחנן בן זכאי ואמרי לה קמיה דרבי וחד מינייהו רבי יוחנן חד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ואין מוסקין בטהרה וחד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין בטומאה אמר מובטח אני בזה שמורה הלכה בישראל ולא היה ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל. פסחים ג:

There were two students who sat before Hillel. One of them was Rabban Yochanon ben Zakai. [There is another version that states that they sat in front of Rebbi. One of the students was Rabbi Yochanon (ben Nafcha).] One [Rabban Yochanon ben Zakai] (see commentary of Rabainu Nissim) said, "Why is one allowed to harvest grapes only while being in a state of ritual purity, whereas the harvesting of olives does not demand a state of purity?" The other phrased the question thus, "Why is one allowed to harvest grapes only while being in a state of ritual purity, whereas the harvesting of olives is done in a state of impurity?" [Hillel] said, "I am certain that this one [Rabban Yochanon ben Zakai] will be a decisor and guide of halacha for the Jewish People." In a short time [the prediction was fulfilled and] he did become a decisor and guide of halacha for the Jewish People. **Pesachim 3b**

F.

אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי מימיו לא שח שיחת חולין ולא הלך ד' אמות בלא תורה ובלא תפילין ולא קדמו אדם בבית המדרש ולא ישן בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי ולא הרהר במבואות המטונפות ולא הניח אדם בבית המדרש ויצא ולא מצאו אדם יושב ודומם אלא יושב ושונה ולא פתח אדם דלת לתלמידיו אלא הוא בעצמו ולא אמר דבר שלא שמע מפי רבו מעולם ולא אמר הגיע עת לעמוד מבית המדרש חוץ מערבי פסחים וערבי יום הכפורים. סוכה כח.

It was said regarding Rabban Yochanon ben Zakai that throughout his entire life he never spoke mundane speech, he never walked four cubits without studying Torah or without being adorned with tephillin (phylacteries). No one came earlier than he to the Bais HaMedrash (Study Hall), nor did he sleep there neither a deep slumber nor a light sleep. He did not think about Torah while walking in foul alleyways. He did not leave anyone else in the Bais HaMedrash when he left. No one would ever find him sitting silently. Rather, he would be sitting and studying. He was the only one who opened the doors for his students. He never said anything that he had not heard from his teachers. He also never told his students: "It is time to leave and cease studying in the Bais Medrash", except on the eve of Passover and the eve of Yom Kippur. **Sukah 28a**

G.

אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק. ברכות יז.

It was said regarding Rabban Yochanon ben Zakai that no one ever preceded him in giving the greeting of "Shalom", even a pagan [whom he would meet] in the marketplace. **Berachos 17a**

H.

וכן אמרו עליו שאמר אם יהיו כל השמים יריעות וכל האילנות קולמוסין וכל הימים דיו אין כדי לכתוב את חכמתי שלמדתי מרבי ולא אצלתי מחכמת חכמים אלא כשם שזבוב הזו הטובלת בים הגדול ומשהו מחסרו. מסכת סופרים טז:ח

It was also said regarding him (Rabban Yochanon ben Zakai) that he said the following statement, "If all the heavens were sheets and all the trees were pens and all the seas were ink, it wouldn't be sufficient to write all the wisdom that I learned from my teacher. And I only extracted wisdom from the Sages to the extent that a fly that immerses itself in the Mediterranean is able to extract water. Only an infinitesimal portion of the sea is extracted." **Maseches Sofrim 16:8**

II. Times of Turmoil

A.

ת"ר ארבעים שנה קודם חורבן הבית לא היה גורל עולה בימין ולא היה לשון של זהורית מלבין ולא היה נר מערבי דולק והיו דלתות ההיכל נפתחות מאליהן עד שגער בהן רבן יוחנן בן זכאי אמר לו היכל היכל מפני מה אתה מבעית עצמך יודע אני בך שסופך עתיד ליחרב וכבר נתנבא עליך זכריה בן עדוא פתח לבנון דלתיך ותאכל אש בארזיך אמר רבי יצחק בן טבלאי למה נקרא שמו לבנון שמלבין ענותיהן של ישראל. יומה לט:

The Rabbis taught the following: Forty years before the destruction of the Bais HaMikdash (the Temple), the lot [of the goat destined for Temple service] would not come up on the right hand, nor would the crimson tongue of wool whiten, nor would the Western lamp light (for twenty four hours). The doors of the Sanctuary would open on their own until Rabban Yochanon ben Zakai screamed at them. He said to them, "Sanctuary, Sanctuary, why are you frightening yourself? I know that you are destined to be destroyed and it has already been prophesied by Zechariah ben Iddo, 'Open thy doors, O Lebanon (a name used for the Temple), that the fire may devour your cedars.'" Rabbi Yitzchak ben Tavlai said, "Why is its (the Temple's) name 'Lebanon'? [The answer is] because it whitens the sins of Israel." **Yoma 39b**

B.

מתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבויעא דלא למספר שהיו בייתוסין אומרים עצרת אחר השבת ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם שוטים מנין לכם ולא היה אדם אחר שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר משה רבינו אוהב ישראל היה ויודע שעצרת יום אחד הוא עמד ותקנה אחר שבת כדי שיהו ישראל מתענגין שני ימים קרא עליו מקרא זה אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר ואם משה רבינו אוהב ישראל היה למה איחרן במדבר ארבעים שנה אמר לו רבי בכך אתה פוטרני אמר לו שוטה ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם כתוב אחד אומר תספרו חמשים יום וכתוב אחד אומר שבע שבתות תמימות תהיינה הא כיצד כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביו"ט שחל להיות באמצע שבת. מנחות סה.

[During the period] from the eighth (of Nisan) until the end of the Holiday [of Passover], the Holiday of Shavuos was firmly established. [That period is declared a minor holiday and one is] not allowed to deliver eulogies. The Baiisusim said that Shavuos [always must fall out] after Shabbos. Rabban Yochanon ben Zakai joined in discussion with them and said to them, "Idiots! How do you know this?" There was no one there who would answer him with the exception of one Elder [of their group] who was prattling in opposition and said, "Moshe, our teacher, was a lover of the Jewish People and he knew that Shavuos is only one day. He [therefore] instituted it after Shabbos so that the Jews should enjoy themselves for two days." He (Rabban Yochanon ben Zakai) recited the following verse to him, "'There are eleven days [journey] from Mt. Horeb by way of Mt. Seir unto Kadesh Barnea.' (Deuteronomy 1:2) If Moshe would be a lover of Jews why did he detain them in the desert for forty years?" The Elder replied, "Rabbi, with this [argument alone] you're rejecting me?" He answered, "Idiot! Our perfect Torah is not like your senseless prattling! [Our position is based on a sound proof.] In one verse it is written, 'You shall count fifty days.' (Leviticus 23:16) and in the other verse it is written, '[You shall count] seven complete Sabbaths (or weeks).' (Leviticus 23:15) What is the resolution of this problem (one verse describes it in terms of days, the other in complete Sabbaths or weeks)? One verse (Lev. 23:15) is referring to the occasion when the holiday [of Passover] occurs on Shabbos (then the counting consists of seven Sabbaths). The other verse is referring to the occasion when the holiday [of Passover] occurs in the middle of the week (then it is described in terms of days rather than Sabbaths or complete weeks)." **Menachos 65a**

C.

בארבעה ועשרים בטבת תבנא לדיננא שהיו צדוקין אומרין תירש הבת עם בת הבן נטפל להן רבן יוחנן בן זכאי אמר להם שוטים מנין זה לכם ולא היה אדם שהחזירו דבר חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו. בבא בתרא קטו:

On the twenty fourth of Teves [we celebrate a minor holiday. It was then that] our laws were reinstated. The Sadducees claimed that a daughter inherits equally with the daughter of a son. Rabban Yochanon ben Zakai joined them in discussion. He said to them, "Idiots! How do you know this?" There was no one who would reply except for one Elder [of their group] who prattled in opposition to him and said . . . **Bava Basra 115b**

D.

אומרין צדוקים קובלן אנו עליכם פרושים שאתם אומרין כתבי הקדש מטמאין את הידים ספרי המרוס אינם מטמאין את הידים אמר ר' יוחנן בן זכאי וכי אין לנו על הפרושים אלא זו בלבד והרי הם אומרין עצמות חמור טהורים ועצמות יוחנן כהן גדול טמאין אמרו לו לפי חיבתן היא טומאתן שלא יעשה אדם עצמות אביו ואמו תרוודות אמר להם לפי חיבתן היא טומאתן ספרי המרוס שאינן חביבין אין מטמאין את הידים. ידים ד:ו:

The Sadducees said, "We have complaints against you, Pharisees. You say that the Holy Writings make one's hands impure but the works of Homer do not. Rabban Yochanon ben Zakai replied, "Is this the only inconsistency we find with the Pharisees? Behold they say that the bones of a donkey are ritually pure, but the bones of Yochanon the High Priest are impure!" They answered, "Because of their esteemed state does their impurity stem, in order to prevent them from making the bones of their parents into spoons." "So too," [he answered.] "The works of Homer, since they are not esteemed, do not make the hands impure." **Yadaim 4:6**

E.

שאל קונטרוקוס השר את רבן יוחנן בן זכאי בפרטן של לויים אתה מוצא עשרים ושנים אלף ושלוש מאות בכללן אתה מוצא עשרים ושנים אלף ושלוש מאות להיכן הלכו א"ל אותן שלש מאות בכורות היו ואין בכור מפקיע בכור מאי טעמא אמר אביי דיו לבכור שיפקיע קדושת עצמו ועוד שאלו בגיבוי כסף אתה מוצא מאתים ואחת ככר ואחת עשרה מנה דכתיב בקע לגלגלת מחצית השקל בשקל הקדש וגו' ובנתינת הכסף אתה מוצא מאת ככר דכתיב ויהי מאת ככר הכסף לצקת וגו' משה רבכם גנב היה או קוביוסטוס היה או אינו בקי בחשבונות נתן מחצה ונטל מחצה ומחצה שלם לא החזיר אמר לו משה רבינו גיזבר נאמן היה ובקי בחשבונות היה ומנה של קודש כפול היה. בכורות ה.

Kuntrukus, the general, asked Rabban Yochanon ben Zakai, "In the [separate] countings of the Levites we find [sum total] twenty two thousand three hundred. In the general counting, though, we find only twenty two thousand. Where did the three hundred go to?" He answered, "Those three hundred were first borns and one first born cannot release another first born." . . . **Bechoros 5a**

F.

משרבו המנאפין פסקו המים המאררים ורבי יוחנן בן זכאי הפסיקן שנאמר לא אפקוד על בנותיכם כי תזנינו וגו' דכתיב כי הם עם הזונות יפרדו. וכתיב והיתה האשה לאלה בקרב עמה. בזמן שעמה שלום. לא בזמן שעמה פרוצים. ונקא האיש מעוון. אימתי האשה נושא את עוונה בזמן שהאיש נקי מעוון. ירושלמי סוטה ט:ט

When there was an increase of adulterers, they stopped using the "bitter waters" (the test of the adulterous woman). It was Rabban Yochanon ben Zakai who stopped them. . . . **Yerushalmi Sota 9:9**

G.

אמר רבי אלעזר בן צדוק מעשה בבת כהן אחת שזינתה והקיפיה חבילי זמורות ושרפיה אמר לו מפני שלא היה בית דין של אותה שעה בקי. אמר רבי יוסף בית דין של צדוקים הוה. סנהדרין נ"ב

Rabbi Elazar ben Zadok said, "It once happened that the daughter of a priest committed adultery and they tied her up with cord and burned her." They (his colleagues) said to him, "This was because the High Court at that time was not well versed." Rav Yosef said, "It was a High Court made up of Sadducees." **Sanhedrin 52a,b**

H. This young Ananus was a bold man in his temper, and very insolent; he was also of the sect of the Sadducees, who are very rigid in judging offenders, above all the rest of the Jews, as we have already observed; ... so he assembled a Sanhedrin of judges and brought before them . . . and when he had formed an accusation against them as breakers of the law, he delivered them to be stoned. **Antiquities Book XX 9:1**

III. Master Teacher

A.

רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי הוא היה אומר אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת. חמשה תלמידים היו לרבן יוחנן בן זכאי ואלו הן ר' אליעזר בן הורקנוס ור' יהושע בן חנניה ור' יוסי הכהן ור"ש בן נתנאל ור"א בן ערך. הוא היה מונה שבחן ר"א בן הורקנוס בור סוד שאינו מאבד טפה ר' יהושע בן חנניא אשרי יולדתו רבי יוסי הכהן חסיד ר"ש בן נתנאל ירא חטא ור"א בן ערך כמעין המתגבר. הוא היה אומר אם היו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ור"א בן הורקנוס בכף שניה מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עמהם ור' אלעזר בכף שניה מכריע את כלם. אמר להם צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם רבי אליעזר אומר עין טובה רבי יהושע אומר חבר טוב רבי יוסי אומר שכן טוב ר"ש אומר הרואה את הנולד ר"א אומר לב טוב אמר להם רואה אני את דברי ר"א בן ערך שבכלל דבריו דבריכם. אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם ר' אליעזר אומר עין רעה רבי יהושע אומר חבר רע רבי יוסי אומר שכן רע ר' שמעון אומר הלוא ואינו משלם אחד הלוא מן האדם כלוה מן המקום שנאמר לזה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן ר"א אומר לב רע אמר להם רואה אני את דברי ר"א בן ערך שבכלל דבריו דבריכם. אבות ב:ח,ט

Rabban Yochanan ben Zakkai received the tradition from Hillel and Shammai. He used to say: If you have studied much Torah, do not take credit for yourself, because that is what you were created to do. Rabban Yochanan ben Zakkai had five primary disciples. They were: Rabbi Eliezer ben Hyrkanos, Rabbi Yehoshua ben Chanania, Rabbi Yose the Kohen, Rabbi Shimon ben Nesanel, and Rabbi Elazar ben Arach. He used to enumerate their praises: Rabbi Eliezer ben Hyrkanos is like a cemented cistern that loses not a drop; Rabbi Yehoshua ben Chanania, praiseworthy is she who bore him; Rabbi Yose the Kohen is a scrupulously pious person; Rabbi Shimon ben Nesanel fears sin; and Rabbi Elazar ben Arach is like a spring flowing stronger and stronger.

He used to say: If all the sages of Israel were on one pan of a balance scale, and Eliezer ben Hyrkanos were on the other, he would outweigh them all. Abba Shaul said in his name: If all the sages of Israel, with even Rabbi Eliezer ben Hyrkanos among them, were on one pan of the balance scale, and Rabbi Elazar ben Arach were on the other, he would outweigh them all.

He said to them: Go out and discern which is the proper way to which a man should cling. Rabbi Eliezer says: A good eye. Rabbi Yehoshua says: A good friend. Rabbi Yose says: A good neighbor. Rabbi Shimon says: One who considers the outcome of a deed. Rabbi Elazar says: A good heart. Rabban Yochanan ben Zakkai said to them: I prefer the words of Elazar ben Arach to your words, for your words are included in his words. He said to them: Go out and discern which is the evil path from which a man should distance himself. Rabbi Eliezer says: An evil eye. Rabbi Yehoshua says: A wicked friend. Rabbi Yose says: A wicked neighbor. Rabbi Shimon says: One who borrows and does not repay; one who borrows from man is like one who borrows from the Omnipresent, as it is said: "The wicked one borrows and does not repay, but the Righteous One is gracious and gives." Rabbi Elazar said: A wicked heart. He (Rabban Yochanan ben Zakkai) said to them: I prefer the words of Elazar ben Arach to your words, for your words are included in his words. **Avos 2:8, 9**

B.

ושוב מעשה ברבי חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל ר' יוחנן בן זכאי וחלה בנו של ריב"ז אמר לו חנינא בני בקש עליו רחמים ויחיה הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים ויחיה אמר רבי יוחנן בן זכאי אלמלי הטיח בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו לא היו משגיחים עליו אמרה לו אשתו וכי חנינא גדול ממך אמר לה לאו אלא הוא דומה כעבד לפני המלך ואני דומה כשר לפני המלך. ברכות ל"ד:

In addition, there was an incident with Rabbi Chanina ben Dosa who went to study Torah by Rabban Yochanon ben Zakai. Rabban Yochanon ben Zakai's son became ill. Rabban Yochanon ben Zakai asked of Rabbi Chanina, "Chanina, my son, beseech Hashem on my behalf so that he (my son) may live." Rabbi Chanina put his head between his knees, beseeched Hashem and [Rabban Yochanon's son] lived. Rabban Yochanon ben Zakai commented [regarding this incident], "If ben Zakai would have put his head between his knees the whole day long, he wouldn't have been answered." [Whereupon,] his wife asked him, "Is [Rabbi] Chanina [really] greater than you?" He answered, "No. Rather, he is like a servant [standing] before the King (who has constant access). I, however, am like a minister [standing] before the King (who comes by appointment only)." **Berachos 34b**

C.

אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שהיה יושב בצילו של היכל ודורש כל היום כולו. פסחים כ"ו.

דלא אפשר. מלדרוש לרבים הלכות החג. רש"י שם

It was said regarding Rabban Yochanon ben Zakai that he would sit in the shade of the Sanctuary of the Bais HaMikdash (the Temple) and lecture throughout the whole day.

Pesachim 26a

It was impossible to avoid lecturing on the halachos (laws) of the Holiday to such a multitude. [Therefore it was permitted to use the shaded area right outside the Sanctuary].

Rashi ibid.

D.

ואת כל בית גדול. זה בית מדרשו של רבן יוחנן בן זכאי. ולמה קורא אותו בית גדול ששם מתני שבחו של הקב"ה. פתיחתא דאיכה רבתי יב

"And every Great House [of learning.]" (Kings II 25:9) This refers to the Study Hall of Rabban Yochanon ben Zakai. Why is it called a "Great House"? For they study there the praises of the Holy One, blessed be He. **Pesichta D'Eicha Rabosi 12**